

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060201

DOM
2025-01-15
Stockholm

Mål nr
M 11789-24

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2024-08-08 i mål nr M 5537-22, se bilaga A

PARTER

Klagande

R.A.

Ombud: Advokat F.S.
Kristianstad Advokatbyrå
Box 24
291 21 Kristianstad

Motpart

Sölvesborgs Energi och Vatten Aktiebolag, 556055-8677
294 80 Sölvesborg

Ombud: Kommunjurist C.M.
Sölvesborgs kommun
Repslagaregatan 1
294 80 Sölvesborg

SAKEN

Ersättning för rättegångskostnader i mål om avgift för VA-tjänster

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen upphäver vad mark- och miljödomstolen beslutat om rättegångskostnader (punkten 2 i domslutet).
2. Vardera parten svarar för sina egna rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen.

Dok.Id 2152016

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

R.A. har yrkat, såvitt avser ersättning för rättegångskostnader i mark-och miljödomstolen (punkten 2 i mark- och miljödomstolens domslut), att han ska befrias från skyldigheten att ersätta Sölvesborgs Energi och Vatten Aktiebolag för ansökningsavgiften. Han har också yrkat ersättning för rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen.

Sölvesborgs Energi och Vatten Aktiebolag har anfört i huvudsak följande. Bolaget framställde visserligen ett yrkande om ersättning för ansökningsavgiften vid den muntliga förberedelsen i mark- och miljödomstolen. Det framgår dock inte av protokollet från sammanträdet, vilket hade förbisetts av bolaget. Bolaget vidhåller därför inte något yrkande om ersättning för rättegångskostnader.

Parterna har inte haft någon invändning mot att målet avgörs på handlingarna.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har avgjort målet utan huvudförhandling.

Det framgår inte av mark- och miljödomstolens akt att Sölvesborgs Energi och Vatten Aktiebolag har framställt något yrkande om ersättning för rättegångskostnader där. Det saknas grund för att ålägga R.A. en skyldighet att ersätta bolaget för ansökningsavgiften utan något yrkande om det. Bolaget har vidare i Mark- och miljööverdomstolen uppgett att de inte vidhåller något sådant yrkande. Mot denna bakgrund ska punkten 2 i mark- och miljödomstolens domslut upphävas.

Enligt 56 b § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster ska vardera parten som utgångspunkt svara för sina rättegångskostnader.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B
Överklagande senast den 2025-02-12

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Vibeke Sylten samt hovrättsråden Petra Bergman, referent, Åsa Hanna och Katarina Berglund.

Föredraganden har varit Fanny Vesterberg.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2024-08-08
meddelad i
Växjö

PARTER

Kärande

Sölvesborg Energi och Vatten AB, 556055-8677
294 80 Sölvesborg

Ombud: Kommunjuristen C.M.
Sölvesborgs kommun
Repslagaregatan 1
294 77 Sölvesborg

Svarande

R.A.

Ombud: Advokat F.S.
Kristianstads Advokatbyrå
Box 24
291 21 Kristianstad

SAKEN

Avgift för VA-tjänster

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen förpliktigar R.A. att till Sölvesborg Energi och Vatten AB betala 29 350 kronor jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 23 september 2021 fram till dess betalning sker.

2. Mark- och miljödomstolen förpliktigar R.A. att till Sölvesborg Energi och Vatten AB betala 2 800 kronor avseende rättegångskostnad. På beloppet ska utgå ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från denna dag till dess betalning sker.

YRKANDEN M.M.

Sölvesborg Energi och Vatten AB har yrkat att R.A. till Sölvesborg Energi och Vatten AB ska betala 29 350 kronor jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 23 september 2021 tills betalning sker.

R.A. har bestridit käromålet.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

Sölvesborg Energi och Vatten AB

Sölvesborgs Energi och Vatten AB är ett av Sölvesborgs kommun helägt bolag. Bolaget är huvudman för den allmänna va-anläggningen och har genomfört utbyggnad av spillvatten inom bland annat området Grönslett i Sölvesborgs kommun. Anläggningsavgiften uppgår till 78 100 kronor och R.A. har betalat 48 750 kronor. Bolaget har en utbyggnadsplan inom kommunen som bolaget arbetar efter. Utbyggnadsplanen får emellanåt, beroende på omständigheterna, revideras, särskilt vad gäller tider. Utbyggnad av vatten och avlopp kräver lång framförhållning och planering, samtidigt är det angeläget att informera berörda fastighetsägare vilka områden som är aktuella för utbyggnad inte minst eftersom enskilda anläggningar kan komma att påverkas. Inför utbyggnaden informerades fastighetsägarna, i mars 2019, om planerna och beräknad byggstart som var hösten 2019. Av informationen har vidare framgått att fastighetsägare får möjlighet att föreslå placering av förbindelsepunkt. Vid tidpunkten för utskicket informerades om aktuell kostnad för anslutning och servisanmälan bifogades. I servisanmälan lämnades bland annat följande upplysning.

”Jag förbinder mig att följa vid varje tidpunkt gällande allmänna bestämmelser för brukande av Sölvesborgs kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning (ABVA) och att erlägga bruksavgift enligt vid varje tidpunkt gällande taxa”.

”När anmälan inkommit upprättas förbindelsepunkt och sökanden meddelas skriftligen om dess läge. Anläggningsavgift debiteras därefter enligt gällande taxa. Inkoppling får först ske sedan förbindelsepunkten meddelats”.

Ytterligare information, ”Nu börjar vatten- och avloppsutbyggnad i Grönslätt”, skickades den 12 juli 2019 till Grönslättis Intresseförenings ordförande R.A. för vidare distribution till medlemmarna i föreningen. Utskicket innehöll precisering av tider, kostnad för anslutning m.m. Av informationen framgick även hur anläggningsavgiften kommer att beräknas under rubriken ”*Kostnader för anslutning*”. Här informerades om att kostnaden för anslutning enligt 2019 års taxa var 48 750 kronor samt att det är anläggningsavgiften enligt va-taxan för det år man ansluter som kommer att gälla. Tidpunkten för när mark m.m. återställs är inte det samma som att anslutning kan äga rum. Det senare är beroende av bland annat besiktningar, omhändertagande av, nu i aktuellt fall, spillvattnet.

Utbyggnaden av VA utfördes under hösten 2020 och efter godkänd besiktning den 15 december 2020 kunde anläggningen övertas av bolaget. Slutbesiktningen och därmed överlämnandet av anläggningen avser ledningsdragningen, den var alltså inte färdigställd och kunde överlämnas förrän den 15 december 2020. Området försörjdes sedan tidigare med kommunalt vatten genom befintliga vattenledningar och dessa ersattes om cirka 4,6 km. I entreprenörens uppdrag ingick att utföra inspektion/filmning av de nya spillvattenledningarna för att säkerställa att rätt kvalité uppnåts. Filmning av rören sker efter att ledningarna är förlagda och återfyllning skett runt rören. I samband med filmning av de nya spillvattenledningarna konstaterades att det på cirka 40 ställen fanns deformationer så pass stora som åtta procent vilket motsvarar fel klass två. Enligt handbok *TV-inspektion av avloppsledningar i mark, P93* ska fel med klass två åtgärdas. Innan beslut om åtgärd kunde fattas behövde orsaken till deformationerna utredas. Orsaken kunde vara att stödpackningen bredvid rören inte var tillräcklig innan fyllning och packning utfördes, men det kunde även bero på fabrikationsfel på rören som i så fall rörleverantören ansvarade för. Då det var oklart vem som skulle bekosta eventuell omläggning av rören beslutades att först utreda alternativet med fabrikationsfel. Delar av rören på de sträckorna med

mest deformation skickades för analys till dels Rise, tredjepartskontroll, dels till leverantören Wavin. Baserat på rapporterna kunde inget fabrikationsfel fastställas. Vid den godkända slutbesiktningen bestämdes det att slutlig bedömning och beslut om eventuella åtgärder ska göras vid garantibesiktningen. Sammantaget fanns det alltså flera anledningar till att entreprenaden blev försenad och att ett övertagande inte kunde ske förrän i december 2020. Ytterligare anledning till tidsfördröjningen var att godkända vattenprover förelåg först den 3 november 2020 samt att mätbrunn för flödet på spillvattenledningen inte kunde besiktas förrän den 15 december 2020. När alla förutsättningar fanns för att ta fram förbindelsepunkter till kunderna hantlade bolaget detta skyndsamt och utan fördröjning.

Det nya verksamhetsområdet skulle kopplas in på ett nyuppfört reningsverk, Nogersunds nya reningsverk, för vilket bolaget erhållit nytt tillstånd och vilket fastighetsägarna har informerats om. Inkoppling till det gamla reningsverket var inte möjligt på grund av att det gällande tillståndet inte inrymde anslutning av nya området. Under augusti 2020 var det överhuvudtaget inte möjligt aktuellt att ansluta anläggningen eftersom den inte var färdigställd, än mindre slutbesiktad. Nogersunds nya reningsverk kunde ianspråkta först i början av 2021. R.A. meddelades om förbindelsepunkt den 12 mars 2021. Taxan för va-tjänster enligt LAV beslutas av fullmäktige i Sölvesborg och den 23 november 2020 beslutades om va-taxa att gälla från den 1 januari 2021. Anläggningsavgiftens storlek uppgår till 78 100 kronor. Bolaget har naturligtvis inte spekulerat i att ta betalt enligt den per 1 januari 2021 antagna taxan. Det kan konstateras att utbyggnadsområden inte alltför sällan kan drabbas av taxehöjningar eftersom kommunerna, som beslutar om taxan, inte kan och inte ska ta hänsyn till enskilda fastighetsägare utan har ansvar för att tillämplig taxa är skälig och rättvis för samtliga avgiftsskyldiga.

LAV är, av uppenbara skäl, uppbyggd utifrån strikt formell hantering avseende beslut om verksamhetsområde, underrättelse om förbindelsepunkt samt avgiftsuttag. Godtycklighet ska inte förekomma. Med några månaders mellanrum hanterade bo-

laget och Sölvesborgs kommun både underrättelsen och beslutet om verksamhetsområdet i ”fel ordning”. Det saknas grund för antagande om gemensam partsavsikt samt att utrymme saknas för att göra en sådan tolkning.

Det är besiktningsmannen som beslutar när entreprenaden kan godkännas samt överlämnas till bolaget. I september 2020 kunde det inte uteslutas att ytterligare fysiska arbeten återstod. Nyanläggning av vattenledning och spillvattenledning var en del av samma entreprenad och var ett projekt som inte kunde färdigställas som ett delprojekt. Projektet i Sandviken utfördes i helt egen regi och omfattades av andra förutsättningar än projektet i Grönslätt bland annat såvitt avser korrekta inmätningar och ritningsunderlag. Tidplanerna för utbyggnad av det nya ledningsnätet i Grönslätt och det nya reningsverket sammanföll och det har därför inte funnits anledning, eller möjlighet, inte minst tidsmässigt att arbeta fram ett underlag för ansökan att ansluta det nu aktuella området till det befintliga reningsverket. Det har inte förekommit anmärkningsvärd tidsutdräkt från bolagets sida, tvärtom är det angeläget för bolaget att avsluta entreprenader så snabbt som möjligt. Utbyggnaden på Grönslätt skiljer sig inte från övriga utbyggnadsområden genom anmärkningsvärda fördröjningar m.m. Det fel som har uppstått under byggnationen har fortlöpande hanterats av parterna och den oberoende besiktningsmannen. Besiktningsmannen avgör när entreprenaden kan godkännas och överlämnas till huvudmannen, dessförinnan har inte huvudmannen någon rådighet över anläggningen och kan därmed inte vidta återstående åtgärder. Bolaget har i detalj redogjort för de problem som uppstått under entreprenadtiden och åtgärder har vidtagits utan dröjsmål. Bolaget har följt planeringen och kopplade på Grönslättområdet på det nya reningsverket vilket är ett beslut som bolaget, utifrån bland annat den totala planeringen, helt och hållet självständigt beslutar om. Enskilda områden eller fastighetsägare kan inte, och får inte, påverka redan fattade beslut.

Skyldigheten att betala avgifter som tillhandahålls en fastighet genom förbindelsepunkt inträder när huvudmannen för den allmänna va-anläggningen har ordnat förbindelsepunkten och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge, det

vill säga gränsen emellan den allmänna va-anläggningen och fastighetens installation är bestämd. Tidpunkten för avgiftsskyldighets inträde är även av betydelse för avgifternas beräkning.

R.A.

Även om LAV är tillämplig skall ordalydelsen i kommunens beslut om verksamhetsområde samt det faktum att förbindelsepunkt meddelats och fastighet kopplats på det kommunala Va-nätet innan beslut om verksamhetsområde fattades ges den innebörden att parternas avtal tillmäts civilrättslig betydelse. I avtalet, som var och en privatperson som skulle anslutas fick ut, angavs att beställning var bindande (avtalsrättsligt moment) samt att debitering skulle ske när förbindelsepunkt var meddelad. Förbindelsepunkterna var färdiga och anlagda i vart fall senast i augusti 2020. Då skulle också enligt avtalet fakturering ha skett och den taxa som skulle ha legat till grund för fakturering är 2020- års taxa, d v s av R.A. erlagt belopp med 48 750 kr. Fakturering och debitering skulle alltså ske vid olika tillfällen. Om partsförhållandet ses som rent va-rättsligt, är det fel att begära ersättning enligt 2021-års taxa då kommunen medvetet synes ha fördröjt det skriftliga meddelande om förbindelsepunkt och verksamhetsområde i väntan på att taxeökningen skulle verkställas den 1 januari 2021. Avgifternas storlek för anslutning till kommunalt Va-nät regleras i dess 31 § och där framgår att avgifterna ska fördelas utifrån vad som är skäligt och rättvist. Denna fördelning innebär att R.A. och övriga fastighetsägare inom Grönlätt ska erlägga 2020-års taxa, 48 750 kr, och att han därför fullgjort betalningsskyldigheten.

Av servisanmälan som har undertecknats den 11 april 2019 framgår följande. ”*Servisanmälan ska göras av behörig. Beställningen är bindande, när förbindelsepunkt är färdig faktureras sökande. När anmälan inkommit upprättas förbindelsepunkt och sökanden meddelas skriftligen om dess läge. Anläggningsavgift debiteras därefter enligt gällande taxa.*” Anläggningsavgift ska alltså faktureras enligt den taxa som gällde när förbindelsepunkten var färdig. Tidsplanen var att arbetena skulle vara klara sommaren 2020. Under projektets gång uppstod en diskussion mellan

SEVAB och fastighetsägarna på Grönslätt eftersom SEVAB hade för avsikt att begära även anslutningsavgift för vatten. När fastighetsägarna kunde visa att anslutningsavgiften för vatten var erlagd sedan tidigare avstod kommunen att debitera dessa avgifter om cirka fem miljoner kronor. Grävarbetena på Grönslätt påbörjades i september 2019 och avslutades sommaren 2020. Då var samtliga avloppsledningar lagda till fastställda förbindelsepunkter på varje fastighet. En mindre sträcka grävdes upp efter semestern efter att filmning visat att rör var ovalt. Förbindelsepunkten var alltså färdig i augusti 2020. Under augusti och september slutjusterades vägar och tomtgränser och NCC avvecklade allt arbete inom Grönslätt. Slutbesiktning utfördes den 29 september 2020 och den 2 oktober 2020 bekräftade intresseföreningen till NCC att avetablering godtogs.

De avloppsledningar som lades inom Grönslätt fram till sommaren 2020 kopplades på stamledningen till det gamla reningsverket i Nogersund redan i augusti 2020. Stamledningen från Grönslätt är gemensam med ledningen från Hällevik och ledningen från Hällevik driftsattes i augusti 2020. Fastighetsägarna på Grönslätt fick dock inte koppla på sina fastigheter vid förbindelsepunkt även om alla avloppsledningar var dragna och förbindelsepunkterna rent faktiskt var anlagda. SEVAB och Miljöförbundet har redan i augusti haft diskussioner om tillstånd för att ansluta Grönslätt till det gamla reningsverket i Nogersund men SEVAB har valt att inte fullfölja detta. De påståenden som SEVAB lämnat om att det inte funnits kapacitet att ansluta Grönslätt till det gamla reningsverket och att det stått utanför bolagets kontroll att ta anläggningen i bruk styrka inte av underlagen i målet. Tvärtom har det funnits en överkapacitet i det befintliga reningsverket i Nogersund särskilt under vintertid då antalet invånare i sommarorterna längs kusten minskar med cirka 80 procent från september till maj. Enligt uppgift från personal på det nya reningsverket har det gamla reningsverket en kapacitet om 6 000 personekvivalenter och att det från september 2020 fram tills nya reningsverket togs i bruk i februari 2021 hade en belastning på cirka 2 000 personekvivalenter, vilket innebär en belastning på cirka 30 procent. Det har inte funnits några hinder att ta del av entreprenaden, den rörande avlopp, i bruk även om någon åtgärd kvarstod rörande dricksvatten. Det är en entreprenadsrättslig fråga och enligt standardavtalen inom entreprenad rätt är

det möjligt att överenskomma om att del av entreprenaden besiktigas och tas över innan resterande del. Under hösten 2020 har fastighetsägarna på Grönslätt drivit på kommunen om att få bli anslutna till va-nätet men fick som svar att det inte skulle ske förrän 2021. Samtidigt uppgav kommunen att området Sandviken i Sölvesborg beräknades bli klar för anslutning innan slutet av 2020 trots att det i oktober, alltså efter slutbesiktningen på Grönslätt, kvarstod åtgärder att utföra på den anläggningen i Sandviken. Kommunen har medvetet fördröjt anslutning för anläggningen på Grönslätt till dess att höjningen av taxan gått igenom för att kompensera för de uteblivna avgifterna för vattenanslutningen. Sandviken prioriterades därför felaktigt framför Grönslätt.

Förutsättningarna att ansluta fastigheten till det kommunala va-nätet förelåg redan i augusti 2020 då all grävning var klar och förbindelsepunkten var färdig och anlagd. Vad gäller utlåtande över slutbesiktning, dnr SE2017/115, avsåg anläggningen som var föremål för besiktning både vatten och spillvatten. I de till domstolen inlämnade handlingarna beträffande utlåtande över slutbesiktning enligt ovan ingår inte bilagan med anmärkningarna och det går därmed inte att bedöma om de fel och brister som förelåg vid slutbesiktningen den 28 september 2020 avsåg det ena eller det andra. I avsaknad av underlag som visar annat än att det hade gått att ansluta fastigheterna i Grönslätt per slutbesiktningen den 28 september 2020 eller kort därefter kan slutsatsen inte bli annan än att det hade gått att ansluta fastigheterna eftersom spillvattenanläggningen i övrigt på Grönslätt togs i drift redan i augusti 2020. Per den 15 december 2020 återstod enbart att meddela förbindelsepunkter och dessa var redan sedan tidigare kommunicerade med fastighetsägare, lokaliserade och anlagda vilket innebär att enbart ett skriftligt besked behövde skickas till fastighetsägarna. Det har inte genomförts några arbeten på Grönslätt efter september 2020, det som har återstått har endast varit av administrativ natur. Hade det funnits ett intresse från SEVAB hade förbindelsepunkt kunnat meddelats i samband med, eller kort efter, slutbesiktningen i september 2020. Oavsett om det hade funnits arbeten kvar att utföra kan inte slutkunden belastas för att NCC som entreprenör inte åtgärdat fel och brister.

Det saknas samband mellan tidpunkten för när avloppsledningarna kunde tas i bruk och tidpunkten för när godkänd status på dricksvattenkvalitén i de nya vattenledningarna förelåg. SEVAB hade redan i september 2020 genom rapport från RISE haft vetskap om att det inte förelåg några kvalitetsfel på avloppsrören. Att frågan inte tas upp av SEVAB förrän vid mötet den 18 november med NCC och att frågan då lämnas utan åtgärd styrker att SEVAB haft vetskap om, och accepterat, att det inte fanns några fel kvalitetsfel på avloppsrören. Vidare har SEVAB inte skyndsamt och utan fördröjning hanterat nödvändig administration och dokumentation för att kunna förmedla förbindelsepunkt.

Anslutningen skedde först i mars 2021 då också förbindelsepunkten meddelades skriftligen. Kommunfullmäktige beslutade först den 21 juni 2021 att fastigheten skulle ingå i verksamhetsområde för kommunalt va och fakturering skedde efter beslut om verksamhetsområde. Det kan inte anses skäligt att fastighetsägarna på Grönslätt ska lastas med en sammanlagd merkostnad på fem miljoner kronor för en fördröjning som SEVAB eller NCC är ansvariga för.

Parterna har åberopat viss skriftlig bevisning.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har med stöd av 42 kap. 18 § första stycket femte punkten rättegångsbalken avgjort målet utan huvudförhandling.

Av 2 § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) framgår att med anläggningsavgift avses engångsavgift för täckande av en kostnad för att ordna en allmän va-anläggning. En fastighet har rätt att använda en allmän va-anläggning om fastigheten dels finns inom va-anläggningens verksamhetsområde dels behöver en vattentjänst och behovet inte kan tillgodoses bättre på ett annat sätt (16 § LAV). Avgiftsskyldighet för en allmän va-anläggning inträder när huvudmannen upprättat en förbindelsepunkt och informerat fastighetsägaren om förbindelsepunkten (jfr. 12 och 25 §§ LAV). I 34 § LAV stadgas vidare att avgifternas belopp och hur avgifterna

ska beräknas ska framgå av en taxa. Avgifterna får inte bestämmas till högre belopp än vad som är förenligt med bestämmelserna i 30-33 §§. Kommunen får meddela föreskrifter om taxan. Kommunen får överlåta åt huvudmannen att bestämma avgifternas belopp enligt beräkningsgrunder i kommunens taxeföreskrifter.

Parternas rättsliga förhållande följer av LAV, det finns inget annat civilrättsligt förhållande mellan parterna av betydelse för bedömningen av Ronny Andersbergs gällande gjorda avgiftsskyldighet. Vad R.A. angett om ordalydelsen i kommunens beslut om verksamhetsområde eller i servisanmälan har därför ingen betydelse för bedömningen vid vilken tidpunkt som avgiftsskyldigheten har inträtt. Ronny Anderberg har den 12 mars 2021 meddelats om förbindelsepunkten samt har hans fastighet kommit att per den 21 juni 2021 omfattas av kommunens verksamhetsområde varför avgiftsskyldigheten inträtt vid sistnämnda tidpunkt. Det saknas betydelse för avgiftsskyldigheten och dess storlek huruvida konstruktionsarbetena utförts rättidigt eller huruvida verksamhetsområde och förbindelsepunkt kunnat beslutas respektive meddelas tidigare än vad som skett. Anläggningsavgiften ska därför betalas enligt den taxa som gällde vid den tidpunkten när avgiftsskyldigheten inträdde. Av detta följer att det är va-taxan som antogs den 1 januari 2021 som ska tillämpas vid bestämmande av anläggningsavgiftens storlek. Om beloppets storlek råder inte tvist. Mark- och miljödomstolen bifaller därför kändens yrkande att domstolen ska förpliktiga R.A. att utge ersättning med 29 350 kronor jämte yrkad ränta.

Enligt 56 b § LAV ska vardera parten svara för sin rättegångskostnad utom såvitt avser ansökningsavgiften. För ansökningsavgiften ska 18 kap. rättegångsbalken tillämpas. Detta innebär att R.A. ska ersätta bolaget för ansökningsavgiften med yrkat belopp.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-01)

Överklagande senast den 29 augusti 2024.

Henrik Ibold

Henrik Östman

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Henrik Ibold, ordförande, och tekniska rådet Henrik Östman.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rätts-tillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress, e-postadress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se